

El llenguatge

Trobar-l'hi

1/VI/1979

El verb trobar, que té un gran nombre de significacions, comporta, en una d'elles, un terme predicatiu, normalment representat per un adjectiu o bé per un terme equivalent. Quan diem He trobat el nen desanimat, l'adjectiu desanimat no és un determinatiu del substantiu nen, que ens digui de quin nen es tracta, sinó que indica en quin estat hem trobat el nen. En aquesta oració el conjunt el nen desanimat no constitueix un sol complement sinó dos de diferents: el nen, complement directe, i desanimat, que és el terme predicatiu.

Quan, amb verbs que no siguin ésser, estar, semblar i fer-se, s'ha de representar el terme predicatiu per un pronom feble, es recorre al pronom hi. En una proposició com Jo duc la camisa bruta però tu hi duus l'americana, el pronom hi vol dir «bruta», és a dir, ...però tu duus l'americana bruta.

No és únicament, doncs, amb el sentit de «veure aparèixer», de «topar-se o coincidir amb algú», que el verb trobar pot dur un complement representat pel pronom hi. Així, una oració com Hi he trobat en Vicenç és ambivalent, pot tenir dos sentits diferents: «He coincidit, amb en Vicenç, en un indret determinat» (del qual parlàvem) o bé «M'ha semblat veure en Vicenç en un determinat estat físic o d'esperit» (també, al qual estat ens referirem). En el primer cas el verb trobar pot prescindir de la designació circumstancial representada pel pronom hi, i podem dir, per tant, simplement, He trobat en Vicenç (sense esmentar a quin lloc). Però aquesta frase ja no és ambivalent. És a dir, que usant el verb trobar amb el segon dels sentits esmentats, la mateixa frase exigeix imprescindiblement el pronom hi. Llegim: «Els uns troben el menjar car, els altres troben la roba». Podríem preguntar: On, troben la roba? Perquè el que es volia dir és ...i els altres hi troben la roba.

Si tots dos complements s'han de representar per pronoms febles, en el cas que el primer —el directe— sigui del masculí singular, s'origina també el famós conjunt l'hi, que tants dubtes suscita a molts: Ell troba en Vicenç molt divertit però jo no l'hi trobo gaire.

Albert Jane